

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA**

**MAKUBALIANO YA PARIS KUHUSU KUBORESHA UTEKELEZAJI WA MKATABA
WA MABADILIKO YA TABIANCHI (*THE PARIS AGREEMENT UNDER THE UN
FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE*)**

Ofisi ya Bunge,
S.L.P.941,
DODOMA

APRILI, 2018

YALIYOMO

1.0	UTANGULIZI	1
2.0	CHIMBUKO LA MKATABA WA MABADILIKO.....	2
3.0	NAMNA KAMATI ILIVYOSHUGHULIKIA HOJA HII.....	3
4.0	MAONI NA USHAURI WA KAMATI	6
5.0	HITIMISHO.....	8

**MAKUBALIANO YA PARIS KUHUSU KUBORESHA UTEKELEZAJI WA
MKATABA WA MABADILIKO YA TABIANCHI
(THE PARIS AGREEMENT UNDER THE UN FRAMEWORK
CONVENTION ON CLIMATE CHANGE)**

1.0 UTANGULIZI

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kanuni ya 53 (3) na (4) ikisomwa pamoja na Nyongeza ya Nane Kanuni ya 7(1) (b), ya Kanuni za kudumu za Bunge toleo la Januari, 2016, hoja ya Serikali kuhusu Azimio la Bunge Kuridhia Makubaliano ya Paris yatokanayo na utekelezaji wa Mkataba wa Mabadiliko ya Tabianchi (*The Paris Agreement Under the UN Framework Convention on Climate Change*) ililetwa mbele ya Kamati ya Viwanda, Biashara na Mazingira kwa ajili ya kulipitia, kulichambua na hatimaye kulishauri Bunge kuliridhia.

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kanuni ya 53 (6) (b), naomba kuwasilisha maoni ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Viwanda Biashara na Mazingira kuhusu Azimio la Bunge Kuridhia Makubaliano ya Paris.

Mheshimiwa Spika, Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ni nchi Mwanachama wa Mkataba wa Paris wa Mabadiliko ya Tabia nchi wa mwaka 1992 na Itifaki yake ya Kyoto ya mwaka 1997(Kyoto Procal). Tanzania iliridhia Mkataba huu tarehe 17 Aprili, 1996 na Itifaki yake mwaka 2002.

2.0 CHIMBUKO LA MKATABA WA MABADILIKO

Mheshimiwa Spika, Katika kutekeleza Mkataba huu na Itifaki zake kumejiotokeza changamoto mbalimbali ikiwa ni pamoja na;-

- i) Baadhi ya nchi wanachama kuhofia kupoteza nguvu za kiuchumi kwa sababu utekelezaji wa Mkataba huu utaathiri uzalishaji viwandani kwa kupunguza matumizi ya nishati chafu;
- ii) Ushindani wa kiuchumi baina ya nchi zinazoendelea na zile zenye uchumi unaokua haraka unasababisha kuongezeka kwa viwanda vinavyochafua mazingira; na
- iii) Kutoshirikisha nchi zote katika upunguzaji wa gesijoto na kuongezeka kwa gharama za kukabiliana na majanga ya mabadiliko ya tabianchi hasa kwa nchi zilizoendelea kukwepa gharama zinazosabishwa na athari za kuongezeka kwa gesijoto.

Mheshimiwa Spika, katika kukabiliana na changamoto tajwa nchi wanachama wa Mkataba wa mabadiliko ya tabianchi walipitisha Makubaliano ya Paris kwa lengo la kuboresha utekelezaji wa Mkataba wa mabadiliko ya tabianchi wa mwaka 1992. Makubaliano haya ya yalifikiwa katika mkutano wa ishirini na moja (21) uliofanyika Paris-Ufaransa tarehe 30 Novemba hadi 22 Disemba, 2015 na kutiwa saini na nchi wanachama ikiwemo Jamhuri ya Muungano wa Tanzania tarehe 22 Aprili, 2016 huko New York- Marekani.

Mheshimiwa Spika, dhumuni la mabadiliko haya ni kuboresha utekelezaji wa Mkataba kwa kuweka wajibu kwa nchi wanachama kutekeleza Makubaliano ya Paris kama ifuatavyo;-

- i) Kuongeza ushirikishwaji wa nchi zote duniani katika juhudi za kuhakikisha joto haliongezeki zaidi ya nyuzi 2⁰C kabla ya mwisho wa karne hii ya 21;
- ii) Kuweka utaratibu wa kuzijengea uwezo nchi zinazoendelea katika kukabiliana na changamoto za mabadiliko ya tabianchi;
- iii) Nchi kuhimizwa kutunza misitu inayonyonya gesijoto; na
- iv) Kuzuia ongezeko la gesijoto na athari zitokanazo na mabadiliko ya tabianchi kwenye mifumo ya Ikolojia ya Dunia ili kuhakikisha maendeleo endelevu duniani.

3.0 **NAMNA KAMATI ILIVYOSHUGHULIKIA HOJA HII**

Mheshimiwa Spika, katika kushughulikia Azimio hili, Kamati ilikutana na kupata maelezo ya Serikali kuhusu pendekezo la kuridhia Mabadiliko ya Mkataba wa Paris wa Mabadiliko ya Tabianchi siku ya Jumatano tarehe 28 Machi, 2018. Kabla ya kupokea na kujadili Taarifa ya Serikali kuhusu Azimio hili, Kamati ilipokea na kujadili Taarifa ya Uchambuzi wa Azimio kutoka kwa Mshauri wa Bunge wa Mambo ya Sheria. Uchambuzi huo uliisaidia Kamati kuwa katika nafasi nzuri ya kuifanyia kazi hoja hii.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilijiridhisha kuwa mabadiliko haya hayakinzani na Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Sheria za nchi zinazohusiana na usimamizi na uhifadhi wa mazingira.

Aidha, faida zitakazopatikana kutokana na kuridhia Makubaliano hayo ni pamoja na:-

- i) Kuimarisha ushirikiano miongoni mwa nchi wanachama katika kukabiliana na athari za mabadiliko ya tabianchi.
- ii) Kuongeza fursa za upatikanaji wa miradi na teknolojia za kukabiliana na mabadiliko ya tabianchi.
- iii) Kuongeza mipango ya Taifa katika kukabiliana na athari za mabadiliko ya tabianchi.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilijiridhisha kuhusu maudhui ya Makubaliano ya Paris kwa kupitia vifungu vya mkataba huo. Baadhi ya vifungu muhimu katika Makubaliano ya Paris ni pamoja na **Ibara ya 3** ambayo inaweka wajibu wa kila nchi katika kutekeleza makubaliano ya Paris ambapokila nchi itatakiwa kuaandaa na kuwasilisha taarifa kuhusu juhudi zake katika kufikia malengo ya makubaliano. Katika makubaliano haya nchi zilizoendelea zitapaswa kuchangia fedha katika kutekeleza programu na miradi ya kukabiliana na athari za mabadiliko ya tabianchi na miradi ya upunguzaji gesijoto.

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 6 ya Makubaliano ya Paris inazitaka nchi wanachama kuwa na ushiriki wa hiari katika utekelezaji wa mikakati ya kupunguza gesijoto na kuhimili mabadiliko ya tabianchi na kuchochea maendeleo endelevu na uhifadhi wa mazingira.

Ibara ya 9 ya Makubaliano ya Paris inaelezea manufaa ya Makubaliano haya kifedha. Makubaliano ya Paris yameweka utaratibu wa nchi zinazoendelea ambazo ni wanachama kupata fedha za kushughulikia changamoto za kukabiliana na mabadiliko ya tabianchi kupitia ufadhili wa mifuko ya mabadiliko ya tabianchi na wadau wengine. Aidha, nchi zilizoendelea zitatakiwa kutoa taarifa kila baada ya miaka miwili kuhusu kiwango cha fedha walichotoa au wanachotarajia kutoa kama msaada wa nchi ambazo ziko hatarini kuhathirika na mabadiliko ya tabianchi.

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 13 ya Makubaliano ya Paris inatambua uwezo mdogo wa nchi zinazoendelea hivyo imeweka utaratibu wa hiari katika utekelezaji pasipo kuingilia uhuru wa nchi wanachama. Aidha, faida za kuridhia Azimio hili ni nyingi kuliko gharama.

4.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI

Mheshimiwa Spika, naomba sasa kutoa maoni na mapendekezo ya Kamati kama ifuatavyo:-

Mheshimiwa Spika, kwa kuwa, lengo kuu la Makubaliano ya Paris ni kuzuia ongezeko la gesijoto na athari zitokanazo na mabadiiko ya tabianchi, na

kwa kuwa, sisi sote ni mashuhuda wa athari za mabadiliko ya tabianchi katika maeneo mbalimbali nchini ikiwa ni pamoja na ukame, mafuriko, kuenea kwa magonjwa ya kuambukiza, kumezwa kwa visiwa vidogo kwenye bahari na maziwa kutokana na kuongezeka kwa ujazo wa maji, kuyeyuka kwa barafu katika kilele cha Mlima Kilimanjaro na uharibufu wa miundombinu ya barabara na makazi kutokana na mafuriko, na

kwa kuwa, Makubaliano ya Paris yanalenga kuandaa na kutekeleza mipango ya kuhimili mabadiliko ya tabianchi na kuweka mifumo ya upatikanaji wa fedha na teknolojia safi kwa nchi zinazoendelea ikiwemo Tanzania, kwa ajili ya kukabiliana na changamoto tajwa na kuweka utaratibu wa kuzijengea uwezo nchi zinazoendelea katika kukabiliana na changamoto hizo,

Hivyo basi, Kamati inalishauri Bunge lako Tukufu kuridhia Makubaliano ya Paris ili kuwezesha utekelezaji wake wenye lengo la kupambana na changamoto za mabadiliko ya tabianchi kama tulivyo ziainisha hapo awali.

5.0 HITIMISHO

Mheshimiwa Spika, naomba nikushukuru sana wewe na Naibu Spika kwa uongozi mahiri. Binafsi nakushukuru sana Mheshimiwa Spika kwa kuiteua kuwa Mjumbe wa Kamati ya Viwanda, Biashara na Mazingira ambapo nilichaguliwa kuwa Mwenyekiti wa Kamati hiyo.

Mheshimiwa Spika, naomba nichukue fursa hii kuwapongeza Mhe. Andrew Chenge, Mhe. Mussa Zungu na Mhe. Najma Giga kwa kuchaguliwa kwa mara nyingine kuendelea kuliongoza Bunge letu.

Mheshimiwa Spika, naomba pia kuwapongeza Wenyeviti na Makamu Wenyeviti wote wa Kamati za Kudumu za Bunge kwa kuchaguliwa kwao.

Mheshimiwa Spika, Kamati inapenda kumshukuru Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Rais-Muungano na Mazingira Mhe. January Makamba (Mb), Naibu Waziri wake Mhe. Kangi Lugola (Mb) Makatibu Wakuu, pamoja na wataalamu wote wa Ofisi ya Makamu wa Rais kwa ushirikiano walioutoa wakati wa kujadili Azimio hili.

Mheshimiwa Spika, kwa namna ya pekee kabisa, napenda kuwashukuru wajumbe wote wa Kamati ya Bunge ya Viwanda, Biashara na Mazingira kwa ushirikiano walioutoa wakati wa kupitia, kuchambua na hatimaye kuwasilisha maoni kuhusu Azimio hili mbele

ya Bunge lako tukufu. Orodha yao ni kama inavyosomeka hapa chini na kwa rukhusa yako naomba majina yao yaingie kwenye kumbukumbu Rasmi za Bunge (Hansard).

i)	Mhe. Suleiman Ahmed Sadiq, Mb	Mwenyekiti
ii)	Mhe. Innocent Lugha Bashungwa, Mb	M/Mwenyekiti
iii)	Mhe. David Cecil Mwambe, Mb	Mjumbe
iv)	Mhe. Balozi Dkt. Diodorus B. Kamala, Mb	Mjumbe
v)	Mhe. Salim Hassan Turkey, Mb	Mjumbe
vi)	Mhe. Gimbi Dotto Masaba, Mb	Mjumbe
vii)	Mhe. Jumanne Kibera Kishimba, Mb	Mjumbe
viii)	Mhe. Lucy Thomas Mayenga, Mb	Mjumbe
ix)	Mhe. Kiteto Zawadi Koshuma, Mb	Mjumbe
x)	Mhe. Munde Tabwe Abdalah, Mb	Mjumbe
xi)	Mhe. Hawa Subira Mwaifunga, Mb	Mjumbe
xii)	Mhe. Munira Mustafa Khaibu, Mb	Mjumbe
xiii)	Mhe. Mussa Rashid Ntimizi, Mb	Mjumbe
xiv)	Mhe. Godbless Jonathan Lema, Mb	Mjumbe
xv)	Mhe. Omary Ahmad Badwel, Mb	Mjumbe
xvi)	Mhe. Kmamis Ali Vuai, Mb	Mjumbe
xvii)	Mhe. Zainab Mdolwa Amiri, Mb	Mjumbe
xviii)	Mhe. Kanal (Mst.) Masoud Ali Khamis, Mb	Mjumbe
xix)	Mhe. Ahmed Ally Salum, Mb	Mjumbe

xx)	Mhe. Josephine Johnson Genzabuke, Mb	Mjumbe
xxi)	Mhe. Mansoor Hirani Sharif, Mb	Mjumbe
xxii)	Mhe. Sylvestry F. Koka, Mb	Mjumbe
xxiii)	Mhe. Abdulaziz Mohamed Abood, Mb	Mjumbe
xxiv)	Mhe. Gibson Blasius Meiseyeki, Mb	Mjumbe
xxv)	Mhe. Shamsia Azizi Mtamba, Mb	Mjumbe
xxvi)	Mhe. Ahmed Juma Ngwali, Mb	Mjumbe

Mheshimiwa Spika, kwa namna ya pekee napenda kumshukuru Katibu wa Bunge, Ndg. Stephen Kagaigai, kwa ushirikiano ambao amekuwa akitoa kwa Kamati; pamoja na yeye namshukuru Mkurugenzi wa Idara ya Kamati Bw. Athumani Hussein; Mkurugenzi msaidizi Sehemu ya Fedha na Uchumi Bw. Michael Chikokoto; Makatibu wa Kamati Bw. Wilfred Magova na Bi. Zainab Mkamba na Msaidizi wa Kamati Bi Paulina Mavunde kwa kuratibu vema shughuli za Kamati.

Mheshimiwa Spika, naomba kuwasilisha na naunga mkono Azimio.

Innocent Lugha Bashungwa, (Mb)
MAKAMU MWENYEKITI
KAMATI YA BUNGE YA VIWANDA, BIASHARA NA
MAZINGIRA

3 Aprili, 2018